Annexos

Adriana Ornellas
Margarida Romero

PID_00183723

UOC
Universitat Oberta de Catalunya
www.uoc.edu

Els textos i imatges publicats en aquesta obra estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada (BY-NC-ND) v.3.0 Espanya de Creative Commons. Podeu copiar-los, distribuir-los i transmetre'ls públicament sempre que en citeu l'autor i la font (FUOC. Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya), no en feu un ús comercial i no en feu obra derivada. La llicència completa es pot consultar a http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca

Índex

1. Cas 1. Planificació de l'assignatura *Psicologia del desenvolupament* per a l'ensenyament universitari en línia.. 5

1.1. Activitat del cas 1 6

1.2. Informació complementària per a fer les activitats 7

2. Cas 2. Planificació d'una *e*-activitat de formació per a l'assignatura de *Psicologia de l'educació* en col·laboració amb una altra universitat europea..... 9

2.1. Activitat del cas 2 9

2.2. Informació complementària per a fer les activitats 10

1. Cas 1. Planificació de l'assignatura *Psicologia del desenvolupament* per a l'ensenyament universitari en línia

La formació universitària en línia ha estat desenvolupada tant per universitats purament a distància com per universitats presencials, que s'han anat incorporant a la formació semipresencial i han anat integrant algunes activitats i assignatures en línia.

Considerem el cas específic de la formació universitària en una universitat presencial com la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). La UAB és una universitat pública de Catalunya, creada el 1968. Actualment té més de 35.000 estudiants i 3.000 professors.

Figura 9. Estudiants de la Facultat de Ciències de l'Educació (UAB)

Si la formació a la UAB ha estat tradicionalment presencial, considerem el cas de la planificació d'una assignatura que, el curs acadèmic següent, canviarà el format presencial per un de virtual, en el context d'un programa de formació compost de dos terços d'assignatures presencials i un terç d'assignatures virtuals. El professorat que ha de planificar, de dissenyar i d'impartir les assignatures virtuals és el mateix professorat que va impartir les assignatures presencials en anys anteriors.

En aquest cas ens concentrarem en el redisseny i la replanificació virtual de l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament*, que té com a objectiu principal permetre que els estudiants coneguin el desenvolupament de les persones des de la concepció fins als últims moments de vida, i que entenguin com les eta-

pes en les diferents perspectives del desenvolupament (fisicomotor, cognitiu, emocional, sociocultural, etc.) han de ser considerades per a adequar els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Els demanarem ajuda per planificar la nova versió de l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament* en la versió virtual, comencem!

1.1. Activitat del cas 1

Per desenvolupar l'activitat del cas 1 heu de fer la planificació de l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament per a l'ensenyament universitari en línia*. Abans d'això, situem-nos en el context del programa de grau de Bolonya de Psicologia, i més concretament en aquesta assignatura.

Es tracta d'una assignatura que s'ha impartit des de fa dos cursos acadèmics en format presencial, i que s'ha de convertir en assignatura de formació en línia per al curs que ve.

Tenint en compte el crèdit teòric "Planificació de la docència universitària en línia" i les interaccions que hi ha pogut haver en els fòrums i els debats fins avui, el vostre objectiu, doncs, és planificar l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament* en format virtual.

La vostra planificació ha d'estar constituïda per **una guia docent bàsica** en la qual han de constar els elements següents:

- Definició dels **objectius d'aprenentatge** i les **competències** que s'han de desenvolupar mitjançant l'acció formativa.

- **Selecció dels continguts** mitjançant els quals s'aconseguiran els objectius i les competències.

- **Disseny d'*e*-activitats** d'aprenentatge significatives i centrades en l'estudiant com a protagonista. Heu de descriure breument com a mínim una *e*-activitat, i tres com a màxim.

- Per a cadascuna de les *e*-activitats dissenyades (entre 1 i 3), cal definir els **recursos** i els **materials d'aprenentatge** que serviran de suport als estudiants en la consecució de les activitats.

- La **seqüència temporal** en les quals s'organitza l'acció formativa. Per a això cal definir de manera explícita els diferents tipus de temps a partir del model ALT.

- Per a cadascuna de les *e*-activitats dissenyades (entre 1 i 3), heu de definir els **criteris i mètodes d'avaluació i seguiment**.

Vegeu també

Per a fer les dues primeres seccions cal referir-se als objectius i a les competències de l'assignatura presencial que trobareu en l'apartat "Informació complementària".

1.2. Informació complementària per a fer les activitats

Presentem a continuació els objectius principals de l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament* en la versió presencial.

Planificació dels continguts de l'assignatura *Aprenentatge i desenvolupament* en la versió presencial (extractes).
Curs 2010-2011, I. Alvarez; M. Romero; C. Weise.

Objectius de l'assignatura

- Comprendre els processos d'aprenentatge relatius al període 6-12 en el context familiar, social i escolar.

- Conèixer les característiques d'aquests estudiants, com també les característiques dels seus contextos motivacionals i socials.

- Dominar els coneixements necessaris per a comprendre el desenvolupament de la personalitat d'aquests estudiants i identificar disfuncions.

- Saber dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que vetllin per la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans que formen els valors de la formació ciutadana.

- Fomentar la convivència a l'aula i a fora, resoldre problemes de disciplina i contribuir a la resolució pacífica de conflictes.

- Conèixer i aplicar a les aules les tecnologies de la informació i la comunicació.

Competències

- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.

- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com l'anticipació necessària de l'acció.

- Participar i implicar-se en els actes, les reunions i els esdeveniments de la institució a la qual es pertany.

- Analitzar i reconèixer les pròpies competències socioemocionals (en termes de fortaleses, potencialitats i debilitats) per a desenvolupar les necessàries per al seu acompliment i desenvolupament professional.

Continguts

1) Les relacions entre desenvolupament, aprenentatge, cultura i educació
1.1) La psicologia evolutiva: objecte d'estudi i finalitats
1.2) Conceptes bàsics explicatius: herència, experiència, creixement, maduració, educació, aprenentatge, desenvolupament, cultura
1.3) La polèmica herència-ambient

2) Bases biològiques, socials i culturals dels processos de desenvolupament
2.1) Les concepcions sobre el desenvolupament i la seva influència en l'orientació de l'acció educativa i en el plantejament de l'ensenyament. Diferents perspectives teòriques
2.2) La perspectiva sociocultural i contextual del desenvolupament. L'activitat psíquica superior. La història cultural i el desenvolupament de les capacitats humanes. El cicle vital. Paper de l'educació i de l'escolarització en el desenvolupament

3) El desenvolupament emocional, afectiu, social i moral. La formació de la identitat i les diferències individuals
3.1) El coneixement social: desenvolupament de l'empatia i de les relacions socials. Evolució del concepte d'amistat
3.2) El desenvolupament de les normes i els valors: raonament moral
3.3) Interaccions entre iguals i estatus de grup. Conseqüències socioeducatives
3.3) L'autoconcepte i l'autoestima: dimensions i evolució
3.4) Identitat i gènere en l'edat escolar

4) El desenvolupament psicomotor
4.1) Gènesi i desenvolupament de l'acció i del moviment. L'esquema corporal
4.2) Acció i representació. Acció i coordinació social

5) El desenvolupament cognitiu i lingüístic. La construcció del coneixement en el context escolar
5.1) Desenvolupament de l'atenció, la memòria i del coneixement
5.2) El pensament operacional concret i el pensament simbòlic
5.3) El desenvolupament fonètic, semàntic, gramàtic i pragmàtic. L'aprenentatge de la lectura i l'escriptura
5.4) Intel·ligències múltiples i capacitats per a l'aprenentatge

2. Cas 2. Planificació d'una *e*-activitat de formació per a l'assignatura de *Psicologia de l'educació* en col·laboració amb una altra universitat europea

De manera cada vegada més important, els programes i les activitats conjuntes entre els estudiants de diferents universitats europees s'han desenvolupat per a permetre'ls conèixer contextos i realitats d'altres països que enriqueixin els seus coneixements i les seves pràctiques. Algunes d'aquestes col·laboracions donen lloc a programes o assignatures de **mobilitat virtual**, que permeten a estudiants d'una universitat d'origen A estudiar en una assignatura o programa virtual de la universitat d'acollida B, sense necessitat de moure's físicament. Aquestes accions de mobilitat virtual poden donar lloc a activitats conjuntes en les quals els estudiants de les universitats A i B fan activitats, assignatures i fins i tot cursos de manera conjunta. Situem-nos en aquest últim cas per dissenyar una *e*-activitat de mobilitat virtual en l'àmbit de la psicologia de l'educació per a estudiants de Psicologia de la Universitat Oberta de Catalunya i de la Universitat d'Oulu a Finlàndia.

2.1. Activitat del cas 2

L'objectiu d'aquest cas és plantejar una *e*-activitat en la qual els estudiants que cursen l'assignatura de *Psicologia de l'educació* en els Estudis del grau de Psicologia de la UOC facin una composició escrita conjunta amb els estudiants de la Universitat d'Oulu (Finlàndia) sobre el desenvolupament educatiu dels nens que tenen entre 5 i 10 anys.

En les dues universitats l'enfocament de l'ensenyament de la psicologia de l'educació és de tipus constructivista i situat. Els estudiants de les dues universitats estan acostumats a l'ús dels entorns virtuals d'aprenentatge (EVA) com Moodle per a la comunicació entre estudiants i d'estudiants amb els professors, i per a fer els lliuraments de treball.

L'assignatura té una durada semestral entre febrer i juliol. Malgrat aquesta durada, els professors de les dues assignatures han determinat que els estudiants disposaran de deu setmanes de treball a partir de la segona quinzena de febrer per a fer l'*e*-activitat en la qual es produirà la mobilitat virtual dels estudiants de la Universitat d'Oulu cap al Campus Virtual de la UOC, on tindrà lloc l'*e*-activitat.

Un total de setanta estudiants estan inscrits en l'assignatura de *Psicologia de l'educació* a la UOC i quaranta-cinc estudiants més hi estan inscrits a la Universitat d'Oulu a Finlàndia. A cada país, els professors respectius són les úniques persones que poden tutoritzar l'activitat, sense poder comptar amb altres

docents col·laboradors. En les dues assignatures, l'edat mitjana dels estudiants se situa en els 27 anys i tenen coneixements bàsics d'anglès per a comunicar-se i escriure en aquesta llengua.

Tenint en compte aquest context, us convidem a planificar una *e*-activitat per a assolir els objectius d'aprenentatge corresponents als coneixements del desenvolupament educatiu dels nens entre 5 i 10 anys.

L'*e*-activitat ha de presentar els tres àmbits del disseny instruccional: el disciplinari (relatiu a la matèria, que ha d'incloure decisions sobre l'enfocament conceptual), el metodològic (planificació de l'aprenentatge, contingut, acció docent, avaluació, etc.) i el tecnològic.

2.2. Informació complementària per a fer les activitats

Direcció Nacional Finlandesa d'Educació (2007). *El sistema Educativo de Finlandia*. ISBN 978-952-13-3362-0. Disponible a l'adreça: http://cde.athabascau.ca/online_book/ch11.html.